

Međunarodna konvencija o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji

Usvojena rezolucijom Generalne skupštine 45/158 od 18. decembra 1990. (nije stupila na snagu)

PREAMBULA

Države članice ove konvencije,

Uzimajući u obzir principe sadržane u osnovnim instrumentima Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima, posebno Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Međunarodnom paktu o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Međunarodnoj konvenciji o ukidanju svih oblika rase diskriminacije, Konvenciji o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i Konvenciji o pravima djeteta,

Uzimajući također u obzir principe i standarde utvrđene odgovarajućim instrumentima razrađenim u okviru rada Međunarodne organizacije rada, posebno Konvencije o migraciji u cilju zapošljavanja (br. 97), Konvenciji o migracijama u uvjetima zloupotrebe i unaprjeđenja jednakih mogućnosti i tretmana radnika migranata (br. 143), Preporuci o migraciji u cilju zapošljavanja (br. 86), Preporuci o radnicima migrantima (br. 151), Konvenciji o prisilnom i obaveznom radu (br. 29) i Konvenciji o ukidanju prinudnog rada (br. 105),

Ponovno potvrđujući značaj principa sadržanih u Konvenciji Organizacije ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu protiv diskriminacije u obrazovanju,

Podsjećajući na Konvenciju protiv torture i drugih okrutnih, nehumanih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, Deklaraciju Četvrtog kongresa Ujedinjenih naroda o sprječavanju kriminala i tretmanu optuženih, Kodeks o ponašanju službenika unutrašnjih poslova i Konvenciju o ropstvu,

Podsjećajući da je jedan od zadataka međunarodne organizacije rada, kao što je navedeno u Statutu, zaštita interesa radnika zaposlenih u drugim zemljama, i imajući na umu ekspertize i iskustva te organizacije u oblastima koje se odnose na radnike migrante i članove njihovih obitelji,

Priznavajući značaj rada obavljenog u vezi sa radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji u raznim organima Ujedinjenih naroda, a posebno u Komisiji za ljudska prava i Komisiji za društveni razvoj, i u Organizaciji ujedinjenih naroda za ishranu i poljoprivredu, Organizaciji ujedinjenih naroda za obrazovanje, nauku i kulturu i Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, kao i u drugim međunarodnim organizacijama,

Priznavajući također i napredak učinjen od strane nekih država na regionalnoj ili bilateralnoj osnovi u cilju zaštite prava radnika migranata i članova njihovih obitelji, kao i značaj i korist bilateralnih i multilateralnih sporazuma u ovoj oblasti,

Shvaćajući značaj i obim migracionog fenomena koji obuhvaća milione ljudi i utiče na veliki broj država u međunarodnoj zajednici,

Svjesni uticaja toka kretanja radnika migranata na države i narode na koje se to odnosi, i u želji za uspostavljanjem normi koje doprinose usklađivanju stavova država putem prihvaćanja osnovnih principa koji se odnose na tretman radnika migranata i članova njihovih obitelji,

Smatrajući situaciju ugroženosti u kojoj se često nalaze radnici migranti i članovi njihovih obitelji zbog, između ostalog, odsustva iz država svog porijekla i teškoća sa kojima se susreću zbog svog prisustva u državi zaposlenja,

Uvjereni da prava radnika migranata i članova njihovih obitelji nisu svugdje dovoljno priznata zbog čega je potrebna odgovarajuća međunarodna zaštita,

Uzimajući u obzir činjenicu da je migracija često uzrok ozbiljnih problema za članove obitelji radnika migranata kao i za same radnike, posebno zbog razdvojenosti obitelji,

Imajući na umu da su ljudski problemi vezani za migraciju mnogo ozbiljniji u slučaju vanrednih migracija i uvjereni da zbog toga odgovarajuća akcija treba biti podstaknuta u cilju sprječavanja ili ukidanja prikrivenih kretanja ili nezakonitu trgovinu radnicima migrantima, dok bi istovremeno trebalo osigurati zaštitu njihovih temeljnih ljudskih prava,

Uzimajući u obzir da su radnici koji su bez odgovarajućih dokumenata ili koji su u nekoj vandrednoj situaciji zapošljavani pod nepovoljnim uvjetima rada u odnosu na druge radnike i da neki poslodavci ponukani time traže takve radnike u cilju ostvarivanja koristi od nelojalne konkurencije,

Uzimajući također u obzir da će priznavanje mnogo širih temeljnih prava svih radnika migranata uticati na smanjenje želje za zapošljavanje pod nepovoljnijim uvjetima radnika migranata koji su u vandrednoj situaciji i šta više priznavanje u normalnim situacijama određenih dodatnih prava radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji podstaći migrante i poslodavce da poštuju i da se ponašaju u skladu sa zakonima i postupcima uspostavljenim od države koje su u pitanju,

Uvjereni, stoga, o potrebi donošenja međunarodne zaštite prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji, ponovno potvrđujući i uspostavljajući osnovne norme u jednoj sveobuhvatnoj konvenciji koja bi mogla biti univerzalno primljena,

Složile su se o sljedećem:

DIO I. POLJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Član 1.

1. Ova konvencija se primjenjuje, osim ako je drugačije utvrđeno u daljem tekstu, na sve radnike migrante i članove njihovih obitelji bez ikakve razlike u odnosu na spol, rasu, boju kože, jezik, religiju ili uvjerenje, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, državljanstvo, dob, ekonomski položaj, imovinu, bračno stanje, rođenje ili drugi status.
2. Ova konvencija primjenjivat će se na cijelo vrijeme trajanja migracije radnika migranata i članova njihovih obitelji, što obuhvaća pripremu za migraciju, odlazak, tranzit i čitav period boravka i plaćenih aktivnosti u zemlji zaposlenja kao i povratak u državu porijekla ili državu nastanjenja.

Član 2.

U svrhe ove konvencije:

1. Izraz "radnik migrant" odnosi se na osobu koja će biti zaposelna, jeste zaposlena ili je bila zaposlena u djelatnosti uz novčanu naknadu u državi čiji on/ona nije državljanin.
2.
  - (a) Izraz "pogranični radnik" odnosi se na radnika migranta koji zadržava svoje mjesto nastanjenja u susjednoj državi u koju se on/ona redovno vraća svaki dan ili najmanje jednom sedmično;
  - (b) Izraz "sezonski radnik" odnosi se na radnike čiji rad po svojoj prirode zavisi od sezonskih uvjeta i obavlja se samo za vrijeme jednog dijela godine;
  - (c) Izraz "moreplovac", koji uključuje ribare, odnosi se na radnike migrante zaposlene na brodu koji je registriran u državi čiji on ili ona nisu državljani;
  - (d) Izraz "radnik na priobalnom postrojenju" odnosi se na radnika migranta koji je zaposlen na priobalnom postrojenju koje je pod jurisdikcijom države čiji on ili ona nisu državljani;
  - (e) Izraz "putujući radnik" odnosi se na radnika migranta koji, imajući svoje mjesto nastanjenja u jednoj državi, mora putovati u drugu državu ili države na kraće periode, zbog prirode njegovog ili njenog zanimanja;
  - (f) Izraz "radnik vezan za projekat" odnosi se na radnika migranta primljenog u državi zaposlenja na određeni period da radi samo na određenom projektu koji se izvodi u državi njegovog ili njenog poslodavca;
  - (g) Izraz radnik "specifičnog zaposlenja" odnosi se na radnika migranta:
    - (i.) koji je bio poslat od strane njegovog ili njenog poslodavca na ograničen ili određeni period vremena u državu zaposlenja da preuzme određeni zadatak ili dužnost; ili

- (ii.) koji je angažiran na ograničen i određen period vremena na poslu koji zahtijeva profesionalnu, komercijalnu, stručnu ili drugu visoko specijaliziranu kvalifikaciju; ili
- (iii.) koji je, po zahtjevu njegovog ili njenog poslodavca u državi zaposlenja, angažiran na ograničen i određen period vremena na poslu koji je privremene ili kratke prirode;
i koji ima obavezu napustiti državu zaposlenja po isteku odobrenog vremena njegovog ili njenog boravka ili ranije ukoliko više ne obavlja ranije određeni zadatak ili nije angažiran u tom poslu;
- (h) Izraz "samozaposleni radnik" odnosi se na radnika migranta koji je angažiran u djelatnostima uz novčanu naknadu drugačije nego po ugovoru o zaposlenju i koji ostvaruje svoju zaradu putem te aktivnosti obično radeći sam ili zajedno sa članovima svoje obitelji i na svakog drugog radnika migranta kojeg zakonodavstvo države zaposlenja i bilateralni ili multilateralni ugovori priznaju kao samozaposlene.

Član 3.

Ova konvencija se neće odnositi na:

- (a) Osobe upućene ili zaposlene kod međunarodnih organizacija ili agencija za obavljanje zvanične dužnosti ili osobe koje su upućene ili zaposlene od strane države van njene teritorije čiji su prijem i status regulirani općim međunarodnim pravom ili posebnim međunarodnim ugovorima ili konvencijama;
- (b) Osobe upućene ili zaposlene od strane države ili u njenoj teritoriji, čiji je prijem i status reguliran sa državom u kojoj je osoba zaposlena i koji se, u skladu sa tim sporazumom, ne smatraju radnicima migrantima, a koji učestvuju u programima razvoja i drugim programima suradnje;
- (c) Osobe koje se naseljavaju kao investitori u državi koja nije država njihovog porijekla;
- (d) Izbjeglice i osobe bez državljanstva, ukoliko takva primjena nije predviđena relevantnim državnim zakonodavstvom, ili međunarodnim instrumentima koji su na snazi u državi članici;
- (e) Studente i one koji su na obuci;
- (f) Moreplovce i radnike na nekom priobalnom postrojenju kojima nije odobreno nastanjenje i angažiranje u plaćenim aktivnostima u državi zaposlenja.

Član 4.

U svrhe ove konvencije izraz "članovi obitelji" odnosi se na osobe koje su supružnici radnika migranta ili osobe koje sa njima imaju odnose koji, prema pozitivnom zakonodavstvu, imaju iste efekte kao brak, kao i njihovu djecu koju izdržavaju i druge osobe koje izdržavaju, a koje su priznate kao članovi obitelji pozitivnim zakonodavstvom ili multilateralnim sporazumima koji se primjenjuju između država koje su u pitanju.

Član 5.

U svrhe ove konvencije, radnici migranti i članovi njihovih obitelji su oni koji:

- (a) imaju važeće dokumente ili regularni status, ako im je u državi zaposlenja dozvoljen ulazak, boravak i angažiranje u plaćenim aktivnostima, a u skladu sa zakonom te države i međunarodnim sporazumima koje je ta država potpisala;
- (b) nemaju važeće dokumente ili regularni status zbog toga što ne zadovoljavaju uvjete iz alinije (a) ovog člana.

Član 6.

U svrhu ove konvencije:

- (a) Izraz "država porijekla" znači državu čiji je državljanin osoba na koju se odnosi;
- (b) Izraz "država zaposlenja" znači državu u kojoj će radnik migrant biti zaposlen, jeste zaposlen ili je bio zaposlen u djelatnosti uz novčanu naknadu, ovisno od slučaja na koji se odnosi;
- (c) Izraz "država tranzita" znači bilo koju državu kroz koju osoba na koju se odnosi prolazi na bilo kom putovanju u državu zaposlenja, ili iz države zaposlenja u državu porijekla ili u državu nastanjenja.

DIO II.

NEDISKRIMINACIJA U ODNOSU NA PRAVA

Član 7.

Države članice prihvaćaju, u saglasnosti sa međunarodnim dokumentima koji se odnose na ljudska prava, da poštuju i osiguraju svim radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji na svojoj teritoriji ili koja je pod njihovom jurisdikcijom prava utvrđena ovom konvencijom bez ikakve razlike u odnosu na spol, rasu, boju kože, jezik, religiju ili uvjerenje, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, državljanstvo, dob, ekonomski položaj, imovinu, bračno stanje ili drugi status.

DIO III.

LJUDSKA PRAVA SVIH RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Član 8.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će slobodu da napuste bilo koju državu, uključujući i državu njihovog porijekla. Ovo pravo neće podlijetati bilo kakvim ograničenjima izuzev onih utvrđenih zakonom, radi zaštite nacionalne sigurnosti, javnog reda (ordre public), javnog zdravlja ili morala ili prava i sloboda drugih i biće u saglasnosti sa ostalim pravima koja su priznata u ovom dijelu Konvencije.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da uđu bilo kada i ostanu u svojoj državi porijekla.

Član 9.

Pravo na život radnika migranata i članova njihovih obitelji bit će zaštićeno zakonom.

Član 10.

Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti izložen torturi ili okrutnom, nehumanom ili ponižavajućem tretmanu ili kažnjavanju.

Član 11.

1. Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti držan u ropstvu ili na robiji.
2. Niti od jednog radnika migranta niti člana njegove ili njene obitelji neće biti zahtijevano da ide na prisilan ili obavezan rad.
3. Stav 2. ovog člana neće isključivati obavljanje teškog rada u skladu sa presudom izrečenom od strane nadležnog suda u državama gdje je teški rad predviđen uz izdržavanje kazne zatvora kao kazna za krivično djelo.
4. U svrhu ovog člana izraz "prisilan ili obavezan rad" neće obuhvatati:
  - (a) Bilo koji rad ili usluga na koje se ne odnosi stav 3. ovog člana, a koje se normalno traže od osobe koja je u pritvoru kao posljedica pravosnažnog rješenja suda ili od osobe za vrijeme uvjetnog otpusta od takvog pritvora;
  - (b) Bilo kakva usluga koja se zahtijeva usljed vanredne situacije ili prirodne nesreće koja prijete životu ili dobrobiti zajednice;
  - (c) Bilo koji rad ili uslugu koje čine dio normalnih građanskih obaveza u mjeri u kojoj se to odnosi i na građane te države.

Član 12.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na slobodu misli, savjesti i religije. To pravo će uključivati slobodu da imaju ili prihvate religiju ili vjerovanje po svom izboru i slobodu da bilo individualno bilo u zajednici sa ostalim i javno ili privatno manifestiraju svoju religiju ili vjerovanje u bogoslužnju, poštovanju, obavljanju obreda i propovjedanju.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji neće podlijevati prisili koja bi umanjila njihovu slobodu da imaju ili da usvoje religiju ili vjeru po svom izboru.
3. Slobodno manifestiranje nečije religije ili vjerovanja može podlijevati samo takvim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su potrebna u cilju zaštite javne sigurnosti, reda, zdravlja ili morala ili osnovnih prava i sloboda drugih.
4. Države članice ove konvencije prihvaćaju da poštuju slobodu roditelja, od kojih je bar jedan radnik migrant i, kad je primjenljivo, zakonitog staratelja da bi osigurali vjersko i moralno obrazovanje njihove djeve prema svojim uvjerenjima.

Član 13.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na nesmetanu slobodu mišljenja.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na slobodu izražavanja; ovo pravo podrazumijeva pravo da traže, primaju i prenose informacije i sve vrste ideja, usmeno, pismeno ili štampano, u umjetničkoj formi ili kroz bilo koji medij po vlastitom izboru, bez obzira na granice.

3. Korištenje utvrđenog prava iz stava 2. ovog člana podrazumijeva posebne obaveze i odgovornosti. Zbog toga može podlijegati izvjesnim ograničenjima, ali će to biti samo kada su utvrđena zakonom i kada su potrebna:
  - (a) Radi poštivanja prava i ugleda drugih;
  - (b) Radi zaštite nacionalne sigurnosti država koje su u pitanju ili javnog reda (ordre public) ili javnog zdravlja i morala;
  - (c) Radi sprječavanja bilo kakve ratne propagande;
  - (d) Radi sprječavanja bilo kakvog zagovaranja nacionalne, rasne ili vjerske mržnje koja podstiče na diskriminaciju, neprijateljstvo i nasilje.

Član 14.

Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti izložen proizvoljno ili nezakonito miješanju u njegovu ili njenu privatnost, obitelj, domaćinstvo, prepisku ili druge komunikacije, ili nezakonitom napadu na njegovu ili njenu čast ili ugled. Svaki radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji imat će pravo na zakonsku zaštitu od takvog ugrožavanja.

Član 15.

Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti proizvoljno lišen imovine, bez obzira da li je ima u individualnom vlasništvu ili u zajednici sa drugim. Gdje je prema pozitivnom zakonodavstvu države zaposlenja imovina radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji eksproprisana u cjelini ili djelimično, osoba na koju se odnosi imat će pravo na odgovarajuću i pravičnu kompenzaciju.

Član 16.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na ličnu slobodu i sigurnost.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na, od države osiguranu, efikasnu zaštitu od nasilja, fizičke povrede, prijetnji i zastrašivanja, bilo od strane javnih službenika ili pojedinaca, grupa ili ustanova.
3. Svaka provjera identiteta radnika migranata ili članova njihovih obitelji od strane službenih lica bit će obavljena u skladu sa službenim postupcima ustanovljenim zakonom.
4. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji neće biti ni individualno ni kolektivno izloženi proizvoljnom hapšenju ili pritvaranju, niti biti lišeni svoje slobode izuzev po osnovu i u skladu sa postupcima utvrđenim zakonom.
5. Uhapšeni radnici migranti i članovi njihovih obitelji bit će u momentu hapšenja obaviješteni, po mogućnosti na jeziku koji oni razumiju, o razlozima njihovog hapšenja i u najkraćem roku bit će obaviješteni na jeziku koji razumiju o bilo kojoj optužbi protiv njih.
6. Uhapšeni ili pritvoreni radnici migranti i članovi njihovih obitelji pod optužbom za krivično djelo bit će u najkraćem vremenu izvedeni pred sudiju ili drugo lice zakonom ovlašćeno da obavlja sudsku vlast, i da budu suđeni u razumnom roku ili da budu oslobođeni. Neće biti generalno pravilo da oni budu u pritvoru dok očekuju suđenje, ali otpust može podlijegati garancijama da će se pojaviti na

- suđenju, u svakom drugom stadiju sudskog postupka i, ako prilike zahtijevaju, za izvršenje presude.
7. Kada je radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji uhapšen ili je izdat nalog za zatvor ili pritvor vezano za sudski postupak ili je zadržan na bilo koji drugi način:
    - (a) Konzularna ili diplomatska predstavništva njegove ili njene države porijekla ili države koja zastupa interes te države, bit će bez odlaganja, ukoliko to on ili ona zahtijevaju, obaviješten o njegovom ili njenom hapšenju ili pritvoru i razlozima za to;
    - (b) Osoba koja je u pitanju imat će pravo na komunikaciju sa navedenim predstavništvima. Svaka komunikacija osobe koja je u pitanju sa navedenim predstavništvima bit će proslijeđena bez odlaganja, a on ili ona će također imati pravo da bez odlaganja prime komunikaciju koju šalju navedena predstavništva.
    - (c) Osoba koja je u pitanju bez odlaganja će biti obaviještena o ovom pravu i pravima koja proizilaze iz odgovarajućih ugovora, ako postoje, koji se primjenjuju između država zainteresiranih za ovaj slučaj na prepisku i susrete sa predstavnicima navedenih predstavništava i da sa njima dogovori sporazume o njegovom ili njenom zakonskom zastupanju.
  8. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji su lišeni slobode po osnovu zatvora ili pritvora imat će pravo na sudski postupak, da bi sud bez odlaganja ocijenio zakonitost pritvaranja i naredio oslobađanje ako pritvaranje nije zakonito. Kada učestvuju u tom postupku oni će imati, ukoliko je potrebno, ukoliko ne razumiju ili ne govore jezik koji je u upotrebi, besplatnu pomoć prevodioca.
  9. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji su bili žrtve nezakonitog hapšenja ili pritvora imat će zakonsko pravo na kompenzaciju.

Član 17.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji su lišeni slobode bit će tretirani humano i sa poštovanjem prirodnog dostojanstva ljudskog bića i njihovog kulturnog identiteta.
2. Optuženi radnici migranti i članovi njihovih obitelji će, izuzev u posebnim okolnostima, biti odvojeni od osuđenih osoba i imati odvojen tretman koji odgovara njihovom statusu neosuđenih osoba. Optuženi maloljetnici bit će odvojeni od odraslih i u najkraćem mogućem vremenu izvedeni pred sud.
3. Bilo koji radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji koji je pritvoren u državi tranzita ili državi zaposlenja zbog kršenja propisa o migraciji bit će zadržan, u mjeri u kojoj je to dozvoljeno, odvojeno od osuđenih osoba ili osoba pritvorenih u iščekivanju suđenja.
4. Za bilo koje vrijeme koje se provodi u zatvoru na osnovu sudske odluke, osnovni cilj tretmana radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji bit će njegovo ili njeno popravljavanje i socijalna rehabilitacija. Kažnjeni maloljetnici bit će odvojeni od odraslih i bit će im osiguran tretman koji odgovara njihovom uzrastu i zakonskom statusu.
5. Kao i svi građani države u pitanju, radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na posjete svojih obitelji, za vrijeme trajanja pritvora ili zatvora.

6. Kad god je radnik migrant lišen svoje slobode, nadležne službe države koja je u pitanju poklonit će pažnju problemima koje bi mogli imati članovi njegove ili njene obitelji, posebno supružnici i maloljetna djeca.
7. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji su po bilo kojem obliku pritvoreni ili u zatvoru u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom države zaposlenja ili u državi tranzita uživat će ista prava kao i državljani tih država koji su u istoj situaciji.
8. Ako je radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji zadržan u cilju provjere kršenja bilo koje odredbe koja se odnosi na migraciju, on ili ona neće snositi troškove nastale u vezi s tim.

Član 18.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na jednakost pred sudovima i tribunalima sa državljanima države koja je u pitanju. U utvrđivanju bilo kakve krivične optužnice protiv njih ili njihovih prava i obaveza u sudskoj parnici, oni će imati pravo na fer i javno saslušanje od strane nadležnih, nezavisnih i nepristrasnih sudova uspostavljenih zakonom.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji optuženi za krivično djelo imat će pravo na pretpostavku da su nevini sve dok se u skladu sa zakonom ne dokaže krivica.
3. U razmatranju bilo koje optužnice protiv njih zbog krivičnog djela, radnici migranti i članovi njihovih obitelji imaju pravo na sljedeće minimalne garancije:
  - (a) Da budu odmah i detaljno obaviješteni o prirodi i razlozima optužbe protiv njih, na jeziku koji razumiju;
  - (b) Da im se obezbijedi razumno vrijeme i mogućnost za pripremu svoje odbrane i komuniciranje sa advokatom po vlastitom izboru;
  - (c) Da budu izvedeni pred sud bez neopravdanog odugovlačenja;
  - (d) Da lično prisustvuju suđenju, da se brane lično ili uz pravnu pomoć po vlastitom izboru; ako nemaju pravnu pomoć, da budu obaviješteni o tom pravu; i da imaju dodijeljenu pravnu pomoć, u svakom slučaju gdje to interes pravde zahtijeva i besplatno u svakom slučaju kada nemaju dovoljno sredstava za plaćanje;
  - (e) Da ispituju ili nalože ispitati svjedoke koji svjedoče protiv njih i da im se osigura pristup i ispitivanje svjedoka u njihovu korist pod istim uvjetima kao i svjedoka protiv njih;
  - (f) Da imaju besplatnu pomoć prevodioca ako oni ne razumiju jezik kojim se govori u sudnici;
  - (g) Da ne budu prisiljeni da svjedoče protiv sebe ili da priznaju krivicu.
4. U slučaju maloljetnih osoba u proceduri će se voditi računa o njihovom uzrastu i podsticati rehabilitacija.
5. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji su osuđeni za krivično djelo, imaju pravo prema zakonu da njihova presuda i kazna budu revidirane od strane višeg suda.
6. Kada radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji po konačnoj odluci, bude osuđen za krivično djelo i kada se zatim njegova ili njena presuda izmijeni i on ili ona budu oslobođeni na osnovu nove ili novootkrivene činjenice koja uvjerljivo

- pokazuje da je bila pogrešna primjena prava, osoba koja je bila kažnjena na bazi takve presude bit će po zakonu oštećena, osim ako se dokaže da se neiznošenje nepoznatih činjenica na vrijeme može u cjelosti ili djelimično pripisati kao propust te osobe.
7. Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji ne podliježe ponovom suđenju ili kažnjavanju za prekršaj za koji je prema zakonu i kaznenim postupkom odnosne države već bio konačno kažnjen ili oslobođen.

Član 19.

1. Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti smatran krivim za bilo koje krivično djelo zbog bilo kojeg činjenja ili propusta činjenja koje ne sadrži krivično djelo definirano nacionalnim ili međunarodnim pravom u vrijeme kada je krivično djelo učinjeno, niti će biti primijenjena teža kazna od one koja je bila propisana u vrijeme kada je ono počinjeno. Ako su, poslije izvršenja počinjenog djela, zakonom definirane blaže kazne, primijenit će se na njega ili nju.
2. Humanitarni aspekt statusa radnika migranta, posebno u odnosu na njegova ili njena prava na boravak ili rad, treba biti uzet u obzir prilikom izricanja kazne za krivična djela počinjena od strane radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji.

Član 20.

1. Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti zatvoren samo zbog neizvršenja ugovorne obaveze.
2. Ni jedan radnik migrant niti član njegove ili njene obitelji neće biti lišen svoje dozvole boravka ili rada ili biti protjeran samo na osnovu propusta da ispuni obaveze koje proizilaze iz radnog ugovora, izuzev u slučaju kada je ispunjenje takve obaveze uvjet za takvo odobrenje ili dozvolu.

Član 21.

Nezakonito je da bilo ko, izuzev propisima ovlaštenog javnog službenika, oduzme, uništi ili pokuša uništiti lična dokumenta, dokumenta koja odobravaju ulazak ili ostanak, boravak ili smještanje na državnoj teritoriji ili radne dozvole. Ni jedno ovlašteno oduzimanje takvih dokumenata neće se obaviti bez izdavanja detaljne potvrde. Ni u kom slučaju neće biti dozvoljeno uništenje pasoša ili sličnih dokumenata radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji.

Član 22.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji neće podlijezati masovnim protjerivanjima. Svaki slučaj protjerivanja bit će individualno ispitan i o njemu će biti odlučeno.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji mogu biti protjerani sa teritorije države članice samo u skladu sa odlukom donesenom od strane nadležnog organa i saglasnosti sa zakonom.
3. Odluka im se dostavlja na jeziku koji razumiju. Na njihov zahtjev, gdje drugačije nije obavezno, odluka će im biti prenesena u pismenoj formi, izuzev u

- vandrednim situacijama zbog nacionalne sigurnosti i bit će navedeni razlozi za takvu odluku. Osobe o kojima je riječ bit će informirane o ovim pravima prije ili najkasnije u vrijeme donošenja odluke.
4. Izuzev tamo gdje je konačna odluka proglašena od strane sudskih organa, osoba u pitanju imat će pravo da podnese razlog zašto on ili ona ne bi trebali biti protjerani i imat će pravo da njegov ili njen slučaj bude ponovo razmotren od strane odgovarajućeg organa, izuzev ako obavezujući razlozi nacionalne sigurnosti ne zahtijevaju drugačije. Očekujući takav postupak, osoba u pitanju ima pravo tražiti odgodu odluke o protjerivanju.
  5. Ako je odluka o protjerivanju koja je već izvršena kasnije poništena, osoba u pitanju imat će na osnovu zakona pravo na obeštećenje i prijašnja odluka neće biti korištena za sprječavanje njegovog ili njenog ponovnog ulaska u državu koja je u pitanju.
  6. U slučaju protjerivanja, osoba koja je u pitanju imat će razumnu mogućnost da prije ili poslije svog odlaska riješi bilo koja potraživanja po osnovu plata ili po drugim osnovama koja nisu ispunjena ili po tekućim potraživanjima.
  7. Bez štete po izvršenje odluke o protjerivanju, radnik migrant ili član njegove ili njene obitelji na koga se odnosi ta odluka, može tražiti ulaz u državu koja nije država njegovog ili njenog porijekla.
  8. U slučaju protjerivanja radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji, on ili ona neće snositi troškove protjerivanja. Od osobe u pitanju, može se tražiti da snosi putne troškove.
  9. Protjerivanje iz države zaposlenja neće samo po sebi negativno uticati na bilo koja prava radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji stečene u skladu sa zakonom te države, uključujući pravo da prime plaće i druge naknade koje im pripadaju.

Član 23.

Kad god su prava priznata ovom konvencijom dovedena u pitanje, radnici migranti i članovi njihovih obitelji će imati pravo da traže pomoć i zaštitu od konzularnih i diplomatskih predstavništava svoje države porijekla ili od države koja zastupa interese te države. Posebno u slučaju protjerivanja, osoba koja je u pitanju bit će bez odlaganja informirana o ovom pravu, a vlasti države iz koje se protjeruje će omogućiti realizaciju takvog prava.

Član 24.

Svaki radnik migrant i svaki član njegove ili njene obitelji ima pravo da svugdje pred zakonom bude priznat kao ličnost.

Član 25.

1. Radnici migranti će u vezi sa nadoknadom za svoj rad uživati ne manje povoljan tretman od onoga koji se primjenjuje na državljane države zaposlenja i:
  - (a) Ostale uvjete rada, kao što su prekovremeni rad, radno vrijeme, nedjeljni odmor, plaćeni praznici, zaštita na radu, zdravstvena zaštita, prekid radnog odnosa i bilo koji drugi uvjeti rada koji se, prema nacionalnom zakonodavstvu i praksi, pod ovim podrazumijevaju.

- (b) Ostali uvjeti zaposlenja, kao što su minimalne godine starosti za zapošljavanje, ograničenje kućnog rada i bilo koje drugo pitanje koje se, prema nacionalnom zakonodavstvu i praksi, smatraju uvjetom za zapošljavanje.
- 2. Protuzakonito je nepoštivati princip jednakog tretmana u privatnim ugovorima o zaposlenju, na šta se odnose odredbe iz stava 1. ovog člana.
- 3. Države članice poduzet će se sve odogovarajuće mjere osiguranja da radnici migranti ne budu lišeni bilo kojeg prava koje proizilazi iz ovog principa zbog bilo koje neregularnosti u vezi sa njihovim boravkom ili zaposlenjem. Posebno, poslodavci neće biti oslobođeni bilo kojih zakonskih ili ugovornih obaveza, niti će njihove obaveze biti ograničene na bilo koji način zbog bilo koje takve nepravilnosti.

Član 26.

- 1. Države članice priznaju prava radnika migranata i članova njihovih obitelji:
  - (a) Da učestvuju na sastancima i aktivnostima sindikata i bilo kojih drugih udruženja osnovanih u skladu sa zakonom, sa ciljem da zaštite njihove ekonomske, socijalne, kulturne i druge interese, podložno samo propisima organizacije koja je u pitanju;
  - (b) Da se slobodno uključe u bilo koji sindikat i bilo koje udruženje kao što je gore navedeno, podložno samo propisima organizacije koja je u pitanju;
  - (c) Da traže pomoć i podršku od bilo kojeg sindikata ili od bilo kojeg navedenog udruženja.
- 2. Ne bi trebalo da se postavljaju nikakve restrikcije na ostvarivanje ovih prava izuzev onih koje su određene zakonom i koje su potrebne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javnog reda (ordre public) ili zaštite prava i sloboda drugih.

Član 27.

- 1. U vezi sa socijalnim osiguranjem, radnici migranti i članovi njihovih obitelji uživati će u državi zaposlenja isti tretman koji imaju i državljani države zaposlenja sve dok oni ispunjavaju uvjete predviđene pozitivnim zakonodavstvom te države i bilateralnim i multilateralnim ugovorima na snazi. Nadležni organi države porijekla i države zaposlenja mogu se u bilo koje vrijeme sporazumjeti u cilju određivanja modaliteta primjene ove norme.
- 2. U slučaju da pozitivno zakonodavstvo ne dozvoljava radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji povlasticu, države koje su u pitanju će ispitati mogućnost nadoknade zainteresiranim osobama novčane vrijednosti doprinosa koje su oni dali u odnosu na tu povlasticu po osnovu tretmana koji imaju državljani te zemlje koji su u sličnim uvjetima.

Član 28.

Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na medicinski tretman koji im je hitno potreban radi zaštite njihovih života ili za izbjegavanje nepopravljivog ugrožavanja njihovog zdravlja po osnovu jednakosti u tretmanu sa državljanima države

koja je u pitanju. Takva hitna medicinska pomoć neće im biti uskraćena iz razloga bilo kakve neregularnosti u vezi sa njihovim boravkom ili zaposlenjem.

Član 29.

Svako dijete radnika migranta imat će pravo na ime, upis rođenja i na državljanstvo.

Član 30.

Svako dijete radnika migranta imat će osnovno pravo pristupa obrazovanju po osnovu jednakosti sa državljanima države koja je u pitanju. Pristup javnim predškolskim obrazovnim ustanovama ili školama neće biti uskraćen ili ograničen po osnovu neregularnog statusa u odnosu na boravak ili zaposlenje bilo kojeg od roditelja ili po osnovi koja proizilazi iz neregularnosti boravka djeteta u državi zaposlenja.

Član 31.

1. Države članice će osigurati poštivanje kulturnog identiteta radnika migranata i članova njihovih obitelji i neće ih sprječavati u održavanju njihovih kulturnih veza sa njihovom državom porijekla.
2. Države članice mogu poduzimati odgovarajuće mjere da pomognu i podstiču napore u tom cilju.

Član 32.

Po završetku svog boravka u državi zaposlenja, radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo prijenosa svoje zarade i uštedevine, svojih ličnih stvari i imovine, u saglasnosti sa pozitivnim zakonodavstvom države koja je u pitanju.

Član 33.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da budu obavještavani od strane države porijekla, države zaposlenja ili države tranzita, u vezi sa:
  - (a) Njihovim pravima koja proizilaze iz ove konvencije;
  - (b) Uvjetima njihovog prijema, njihovim pravima i obavezama u skladu sa zakonom i praksom države koja je u pitanju i o ostalim pitanjima koji će im omogućiti da zadovolje administrativne i ostale formalnosti u toj zemlji.
2. Države članice će poduzeti sve mjere koje smatraju potrebnim za diseminaciju navedenih informacija ili da osiguraju uvjete da se to osigura preko poslodavaca, sindikata ili drugih tijela i institucija. Ukoliko odgovara oni će surađivati sa drugim državama koje su u pitanju.
3. Takve odgovarajuće informacije bit će osigurane na zahtjev radnika migranata i članova njihovih obitelji i, ukoliko je to moguće, na jeziku koji oni razumiju.

Član 34.

Ništa u ovom dijelu Konvencije neće uticati na oslobađanje radnika migranata i članova njihovih obitelji kako od obaveza da se ponašaju u skladu sa zakonima i propisima svake tranzitne države kao i države zaposlenja tako i od obaveza da poštuju kulturni identitet stanovnika tih država.

Član 35.

Ništa u ovom dijelu Konvencije neće se tumačiti kao nešto što implicira reguliranje položaja radnika migranata ili članova njihovih obitelji koji nemaju važeće isprave ili regularni status ili ikakvo pravo na takvo reguliranje njihovog statusa, niti će prejudicirati mjere s ciljem osiguranja valjanih i ravnopravnih uvjeta za međunarodnu migraciju, kako je predviđeno u dijelu VI. ove konvencije.

DIO IV OSTALA PRAVA RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI KOJI IMAJU ODGOVARAJUĆE ISPRAVE ILI IMAJU REGULARAN STATUS

Član 36.

Radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji imaju važeće isprave ili regularan status u državi zaposlenja uživat će prava utvrđena u ovom dijelu Konvencije dodatno pravima navedenim u dijelu III.

Član 37.

Prije svog odlaska, ili najkasnije do vremena svog prijema u državu zaposlanja, radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da od strane države porijekla ili države zaposlenja, kako je pogodno, budu u potpunosti informirani o svim uvjetima koji se primjenjuju na njihov prijem, a posebno onim koji se tiču njihovog boravka i plaćenih aktivnosti na kojima se mogu angažirati, kao i o zahtjevima koje moraju ispuniti u državi zaposlenja i organu vlasti kojem se moraju obratiti radi bilo koje promjene ovih uvjeta.

Član 38.

1. Države zaposlenja će učiniti svaki napor da odobre radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji da povremeno odsustvuju, bez posljedica na njihove dozvole za boravak i rad, zavisno od slučaja. Postupajući tako, države zaposlenja će uzeti u obzir posebne potrebe i obaveze radnika migranata i članova njihovih obitelji, a posebno u državama njihovog porijekla.
2. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da u potpunosti budu informirani o uvjetima pod kojim su ova privremena odsustvovanja dozvoljena.

Član 39.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo na slobodu kretanja na teritorije države zaposlenja, kao i slobodu da tamo odaberu mjesto boravka.
2. Prava navedena u stavu 1. ovog člana ne podliježu bilo kakvim ograničenjima osim onih predviđenih zakonom, radi zaštite nacionalne sigurnosti, javnog reda (ordre public), javnog zdravlja ili morala, ili prava i sloboda drugih i usklađena su sa ostalim pravima priznatim u ovoj konvenciji.

Član 40.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da osnivaju udruženja i sindikate u državi zaposlenja radi unaprjeđenja i zaštite svojih ekonomskih, socijalnih, kulturnih i ostalih interesa.

2. Nikakva ograničenja neće se primjenjivati na uživanje ovog prava osim onih koja su propisana zakonom i koja su potrebna u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javnog reda (ordre public) ili zaštite prava i sloboda drugih.

Član 41.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji imat će pravo da učestvuju u javnim poslovima države svog porijekla i glasati i biti birani na izborima te države, u skladu sa njenim zakonodavstvom.
2. Države na koje se ovo odnosi će, kako je pogodno i u skladu sa svojim zakonodavstvom, olakšati uživanje ovih prava.

Član 42.

1. Države članice razmotrit će ustanovljenje postupaka ili institucija putem kojih se mogu uzeti u obzir, kako je pogodno, posebne potrebe, težnje i obaveze radnika migranata i članova njihovih obitelji, kako u državama porijekla, tako i u državama zaposlenja i razmotrit će mogućnost da radnici migranti i članovi njihovih obitelji imaju svoje slobodno odabrane predstavnike u tim institucijama.
2. Države zaposlenja će, u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom olakšati dogovaranje ili učestvovanje radnika migranata i članova njihovih obitelji u donošenju odluka koje se tiču života i upravljanja lokalnim zajednicama.
3. Radnici migranti mogu uživati politička prava u državi zaposlenja ukoliko im ta država, provodeći svoj suverenitet, daje ta prava.

Član 43.

1. Radnici migranti uživat će jednak tretman kao državljani države zaposlenja u odnosu na:
  - (a) Pristup obrazovnim institucijama i službama pod rezervom da ispunjavaju zahtjeve za prijem i druga pravila tih institucija i službi;
  - (b) Pristup institucijama za profesionalnu orijentaciju i zapošljavanje;
  - (c) Pristup službama i institucijama za stručno obrazovanje i prekvalifikaciju;
  - (d) Pravo na stan, uključujući beneficirane programe stanovanja i zaštitu od zloupotrebe u odnosu na stanarine;
  - (e) Pravo na usluge socijalne i zdravstvene službe, pod uvjetom da su zahtjevi za korištenje odgovarajućih programa udovoljeni;
  - (f) Pristup zadrugama i samoupravnim preduzećima, što neće podrazumijevati promjenu njihovog statusa migranta i podlijeगाće pravilima i odredbama tih organizacija;
  - (g) Pristup i učešće u kulturnom životu.
2. Države članice će podsticati uvjete radi osiguranja stvarne jednakosti kako bi omogućile da radnici migranti uživaju prava navedena u stavu 1. ovog člana, kad god uvjeti njihovog boravka zadovoljavaju odgovarajuće zahtjeve, kako su propisani od strane države zaposlenja.
3. Države zaposlenja neće sprječavati poslodavce radnika migranata da za njih uspostavljaaju stambene ili socijalne ili kulturne pogodnosti. Pod rezervom odredbi člana 70. ove konvencije država zaposlenja može uspostavljanje takvih

pogodnosti uvjetovati ispunjavanjem zahtjeva koji se općenito primjenjuju u toj državi i kada je u pitanju njihovo uvođenje.

Član 44.

1. Države članice, priznavajući da je obitelj prirodna i osnovna društvena zajednica s pravom na zaštitu od strane društva i države, poduzet će odgovarajuće mjere radi osiguranja zaštite cjelovitosti obitelji radnika migranata.
2. Države članice poduzet će mjere koje smatraju potrebnim i koje su u domenu njihovih kompetencija da olakšaju ponovno spajanje radnika migranata sa njihovim supružnicima ili osobama koje sa radnicima migrantima imaju odnos koji, po pozitivnom zakonodavstvu ima obilježje bračne zajednice, kao i sa njihovom neoženjenom djecom koju izdržavaju.
3. Države zaposlenja, će na humanitarnim osnovama povoljno razmotriti davanje jednakog tretmana ostalim članovima obitelji radnika migranata, kako je predviđeno u stavu 2. ove konvencije.

Član 45.

1. Članovi obitelji radnika migranata će u državi zaposlenja uživati jednak tretman kao državljani te države u pogledu:
  - (a) Pristupa obrazovnim institucijama i službama pod rezervom da ispunjavaju zahtjeve za prijem i druga pravila tih institucija i službi.
  - (b) Pristupa institucijama i službama profesionalne orijentacije i obuke, pod uvjetima da su ispunjeni zahtjevi za korištenje;
  - (c) Pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama, pod uvjetom da su ispunjenim zahtjevi za korištenje odgovarajućih programa;
  - (d) Pristup i učešće u kulturnom životu.
2. Države zaposlenja će slijediti politiku, kako je pogodno, u suradnji sa državama porijekla, čiji je cilj olakšavanje integracije djece radnika migranata u lokalni školski sistem, posebno kada je u pitanju učenje lokalnog jezika.
3. Države zaposlenja će nastojati da djeci radnika migranata olakšaju učenje njihovog maternjeg jezika i kulture, i u ovom pogledu, države porijekla će surađivati kad god je to pogodno.
4. Države zaposlenja mogu osigurati posebne programe za obrazovanje djece radnika migranata na maternjem jeziku, i ako je potrebno u suradnji sa državama porijekla.

Član 46.

Radnici migranti i članovi njihovih obitelji će, ovisno od pozitivnog zakonodavstva države zaposlenja, kao i relevantnih međunarodnih sporazuma i obaveza država na koje se to odnosi, a koje proizilazi iz njihovog učešće u carinskim unijama, biti oslobođeni od plaćanja uvoznih i izvoznih carina i poreza na svoju ličnu i kućansku imovinu, kao i opremu potrebnu za obavljanje dohodovne aktivnosti zbog koje su primljeni u državu zaposlenja:

- (a) Pri napuštanju države porijekla ili države nastanjenja;
- (b) Pri prvom ulasku u državu zaposlenja;
- (c) Pri konačnom napuštanju države zaposlenja;

(d) Pri konačnom povratku u državu porijekla ili državu nastanjenja.

Član 47.

1. Radnici migranti imat će pravo na prijenos svoje zarade i uštedevine, a posebno onih sredstava koja su potrebna za izdržavanje njihovih obitelji, iz država zaposlenja u državu porijekla ili bilo koju drugu državu. Ovakvi prijenosi obavljat će se u skladu sa postupcima utvrđenim pozitivnim zakonodavstvom države na koju se to odnosi i u skladu sa važećim međunarodnim sporazumima.
2. Države na koje se to odnosi poduzet će odgovarajuće mjere kako bi olakšale takve prijenose.

Član 48.

1. Bez štete po važeće sporazume o dvostrukom oporezivanju, radnici migranti i članovi njihovih obitelji, po pitanju zarada u državi zaposlenja:
  - (a) Neće podlijevati obavezama plaćanja poreza, carine ili dažbina bilo koje vrste koje bi bile više ili teže od onih koje se primjenjuju na državljane u sličnim okolnostima;
  - (b) Imat će pravo na odbitke ili izuzimanja od bilo kakvih poreza i poreskih olakšica koje se primjenjuju na državljane u sličnim okolnostima, uključujući poreske olakšice na članove obitelji koje izdržavaju.
2. Države članice će nastojati da usvoje odgovarajuće mjere da bi se izbjeglo dvostruko oporezivanje zarada i uštedevine radnika migranata i članova njihovih obitelji.

Član 49.

1. U slučaju gdje se nacionalnim zakonodavstvom zahtjevaju posebne dozvole za boravak i zaposlenje, države zaposlenja će radnicima migrantima izdati dozvole boravka na najmanje isti period vremena koliko traje radna dozvole za rad u plaćenju aktivnosti.
2. Radnici migranti kojima je u državi zaposlenja dozvoljeno da slobodno biraju plaćene aktivnosti neće biti smatrani da imaju neregularan status, niti će izgubiti dozvolu za boravak samom činjenicom prestanka njihove plaćene aktivnosti prije isticanja njihovih radnih dozvola ili sličnih odobrenja.
3. Da bi se radnicima migrantima, na koje se odnosi stav 2. ovog člana, dalo dovoljno vremena da nađu alternativnu plaćenu aktivnost, dozvola boravka neće biti povučena najmanje za period koji odgovara periodu u toku kojeg mogu ostvariti naknadu zbog nezaposlenosti.

Član 50.

1. U slučaju smrti radnika migranta ili raskida braka, država zaposlenja će blagonaklono razmotriti odobrenje boravka članovima obitelji tog radnika migranta koji borave u toj zemlji na osnovu spajanja obitelji; država zaposlenja će uzeti u obzir dužinu njihovog boravka u toj državi.
2. Članovima obitelji koji ne dobiju ovakvu dozvolu bit će dozvoljen razuman period da prije odlaska regulišu prava i obaveze u državi zaposlenja.

3. Odredbe stava 1. i 2. ovog člana ne mogu biti tumačene tako da štetno utiču na bilo koje pravo na boravak i rad dato po drugom osnovu takvim članovima obitelji zakonodavstvom države zaposlenja ili bilateralnim i multilateralnim ugovorima koji se primjenjuju u toj državi.

Član 51.

Neće se smatrati da imaju neregularan status niti će izgubiti dozvolu boravka samom činjenicom da im je plaćena aktivnost prestala prije isticanja njihove radne dozvole oni radnici migranti kojima u državi zaposlenja nije dozvoljeno da slobodno biraju plaćenu aktivnost, osim u slučajevima gdje dozvola boravka izričito zavisi od specifične plaćene aktivnosti radi koje su bili primljeni. Takvi radnici migranti će imati pravo da traže alternativno zaposlenje, učešće u programima javnih radova, kao i prekvalifikaciju u toku preostalog perioda važenja njihove dozvole za rad, ovisno o uvjetima i ograničenjima navedenim u dozvoli za rad.

Član 52.

1. Radnici migranti će pod rezervom sljedećih ograničenja ili uvjeta imati pravo da u državi zaposlenja slobodno biraju plaćene aktivnosti.
2. Država zaposlenja može za svakog radnika migranta:
  - (a) Ograničiti pristup određenim kategorijama zaposlenja, funkcija, službi ili aktivnosti gdje je to potrebno u interesu te države i predviđeno nacionalnim zakonodavstvom;
  - (b) Ograničiti slobodan izbor plaćenih aktivnosti u skladu sa svojim zakonodavstvom koji se odnosi na priznavanje stručnih kvalifikacija stečenih van njene teritorije. Međutim, države članice na koje se ovo odnosi nastojat će da osiguraju priznanje takvih kvalifikacija.
3. Radnicima migrantima čija je dozvola za rad vremenski ograničena, država zaposlenja može također:
  - (a) Dati pravo da slobodno biraju plaćene aktivnosti pod uvjetom da je radnik migrant zakonito boravio na njenoj teritoriji radi plaćene aktivnosti, u vremenskom periodu određenom njenim nacionalnim zakonodavstvom koji ne može biti duži od dvije godine;
  - (b) Ograničiti pristup radnicima migrantima plaćenim aktivnostima u skladu sa politikom davanja prioriteta svojim državljanima ili osobama izjednačenim sa njima u te svrhe, po osnovu zakona ili bilateralnih ili multilateralnih sporazuma. Svako takvo ograničenje će prestati da se primjenjuje na radnika migranta koji je zakonito boravio na njenoj teritoriji radi plaćenih aktivnosti u vremenskom periodu određenom njenim nacionalnim zakonodavstvom, a koji ne može biti duži od pet godina.
4. Države zaposlenja će propisati uvjete pod kojima radnik migrant, koji je primljen radi zaposlenja, može dobiti odobrenje da se bavi poslom za njegov ili njen lični račun. Uzet će se u obzir period u roku koga je radnik već zakonito boravio u državi zaposlenja.

Član 53.

1. Članovima obitelji radnika migranta koji imaju dozvolu boravka ili prijema koja nije vremenski ograničena, ili se automatski obnavlja, bit će dozvoljeno da slobodno biraju svoje plaćene aktivnosti pod istim uvjetima koji se primjenjuju na navedenog radnika migranta u skladu sa članom 52. ove konvencije.
2. U odnosu na članove obitelji radnika migranta kojima nije dozvoljeno da slobodno biraju plaćene aktivnosti, države članice će blagonaklono razmotriti davanje prednosti pri dobijanju dozvole za zapošljavanje u plaćenim aktivnostima u odnosu na druge radnike koji traže prijem u državu zaposlenja, ovisno u važećim bilateralnim i multilateralnim sporazumima.

Član 54.

1. Bez štete po uvjete dobijanja dozvole boravka ili dozvole za rad i prava predviđenih članovima 25. i 27. ove konvencije, radnici migranti će uživati jednak tretman kao državljani države zaposlenja u pogledu:
  - (a) Zaštite od otpuštanja;
  - (b) Pomoći u slučaju nezaposlenosti;
  - (c) Pristupa programima javnih radova čiji je cilj borba protiv nezaposlenosti;
  - (d) Prava na alternativno zaposlenje u slučaju gubitka posla ili prestanka drugih plaćenih aktivnosti, pod rezervom odredbi člana 52. ove konvencije.
2. Ukoliko radnik migrant tvrdi da su uvjeti njegovog ili njenog ugovora o radu povrijeđeni od strane njegovog ili njenog poslodavca, on ili ona imat će pravo da njegov ili njen slučaj upute nadležnim organima države zaposlenja uz uvjete predviđene članom 18. stav 1. ove konvencije.

Član 55.

1. Radnici migranti kojima je data dozvola za obavljanje plaćenih aktivnosti, pod rezervom uvjeta koje sadrži takva dozvola, imat će jednak tretman kao i državljani države zaposlenja prilikom vršenja tog posla.

Član 56.

1. Radnici migranti i članovi njihovih obitelji, na koje se odnosi ovaj dio konvencije ne mogu biti protjerani iz države zaposlenja, osim iz razloga utvrđenih u nacionalnom zakonodavstvu te države i pod rezervom zaštite utvrđene u dijelu III.
2. Neće se pribjegavati protjerivanju u cilju lišavanja radnika migranta ili članove njegove ili njene obitelji prava koja proizilaze iz dozvole boravka i radne dozvole.
3. U razmatranju da li protjerati radnika migranta ili člana njegove ili njene obitelji, u obzir treba uzeti humanitarne aspekte i vremenski period koji je osoba na koju se to odnosi već provela u državi zaposlenja.

DIO V.

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA POSEBNE KATEGORIJE RADNIKA MIGRANATA I ČLANOVE NJIHOVIH OBITELJI

Član 57.

Posebne kategorije radnika migranata i članova njihovih obitelji navedene u ovom dijelu Konvencije koji imaju važeće dokumente ili regularni status uživat će prava utvrđena u dijelu III. i, osim ako nije izmijenjeno niže, prava utvrđena u dijelu IV.

Član 58.

1. Pogranični radnici, kako je definirano članom 2. stav 2 (a), ove konvencije, imat će prava predviđena u dijelu IV. koja se na njih mogu primijeniti zbog rada i pristustva na teritoriji države zaposlenja, uzimajući u obzir da oni u toj državi nemaju stalni boravak.
2. Države zaposlenja će blagonaklono razmotriti da se pograničnim radnicima da pravo slobodnog izbora plaćenih aktivnosti nakon određenog perioda vremena. Davanje takvog prava neće uticati na njihov status pograničnih radnika.

Član 59.

1. Sezonski radnici, kao je utvrđeno članom 2. stav 2 (b) ove konvencije, imat će prava predviđena u dijelu IV. koja se mogu primijeniti na njih zbog njihovog prisustva i rada na teritoriji države zaposlenja i koja su u skladu sa njihovim statusom sezonskih radnika u toj državi, uzimajući u obzir činjenicu da su oni u toj državi pristuni samo jedan dio godine.
2. Država zaposlenja će, pod rezervom stava 1. ovog člana, razmotriti da se sezonskim radnicima, zaposlenim na njenoj teritoriji duži vremenski period, da mogućnost da se bave drugim plaćenim aktivnostima, kao i da im se da prednost pred ostalim radnicima koji traže prijem u tu državu, ovisno o važećim bilateralnim i multilateralnim sporazumima.

Član 60.

Putujući radnici, kako je utvrđeno članom 2. stav 2 (e) ove konvencije, imat će prava predviđena u dijelu IV koja im se mogu dati zbog prisustva i rada na teritoriji države zaposlenja i koja su u skladu sa njihovim statusom putujućih radnika u toj državi.

Član 61.

1. Radnici vezani za projekat, kako je određeno članom 2. stav 2 (f), ove konvencije, kao i članovi njihovih obitelji imat će prava predviđena u dijelu IV osim odredbi člana 43. stav 1 (b) i (c), član 43. stav 1 (d), koji se tiču socijalnih stambenih programa, član 45. stav 1 (b) i članova od 52-55.
2. Ako projektom vezani radnik tvrdi da su uvjeti njegovog ili njenog ugovora o radu prekršeni od strane njegovog ili njenog poslodavca, on ili ona će imati pravo da njegov ili njen slučaj upute nadležnim organima države koja ima jurisdikciju nad tim poslodavcem, pod uvjetima predviđenim u članu 18. stav 1. ove konvencije.
3. Pod rezervom bilateralnih ili multilateralnih sporazuma koji su na snazi za njih, države članice na koje se ovo odnosi, nastojat će omogućiti radnicima vezanim za projekat da ostanu pod odgovarajućom zaštitom socijalnog osiguranja države njihovog porijekla ili nastanjenja u periodu dok traje njihov angažman na projektu. Države na koje se ovo odnosi poduzet će odgovarajuće mjere kako bi se izbjeglo svako poricanje prava ili dvostruka plaćanja u ovom pogledu.
4. Bez štete po odredbe člana 47. ove konvencije, kao i odgovarajuće bilateralne i multilateralne sporazume, države članice na koje se ovo odnosi dozvolit će da

prihodi radnika vezanih za projekat mogu biti isplaćenih u državi njihovog porijekla ili nastanjenja.

Član 62.

1. Radnici specifičnih zaposlenja, kako je određeno članom 2. stav 2 (g) ove konvencije, imat će prava određena u dijelu IV osim odredbi člana 43. stav 1 (b) i (c), član 43. stav 1 (d), koji se odnosi na socijalne stambene programe, član 52 i član 54. stav 1 (d).
2. Članovi obitelji radnika specifičnog zanimanja imat će prava koja se odnose na članove obitelji radnika migranata predviđenih u dijelu IV ove konvencije osim odredbi iz člana 53.

Član 63.

1. Samozaposleni radnici, kako je određeno članom 2. stav 2 (h) ove konvencije, imat će prava predviđena u dijelu IV s izuzetkom onih prava koja se isključivo primjenjuju na radnike koji imaju ugovor o zaposlenju.
2. Bez štete po članove 52. i 79. ove konvencije, prestanak privredne aktivnosti samozaposlenih radnika neće sam po sebi implicirati povlačenje dozvole boravka ili zapošljavanja za njih ili članove njihovih obitelji u državi zaposlenja, osim gdje je dozvola za boravak izričito uvjetovana specifičnom plaćenom aktivnošću radi koje su primljeni.

DIO VI

PODSTICANJE PRIMJERENIH, RAVNOPRAVNIH, HUMANIH I PUNOPRAVNIH UVJETA U VEZI SA MEĐUNARODNOM MIGRACIJOM RADNIKA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Član 64.

1. Bez štete po odredbe člana 79. ove konvencije, države članice na koje se ovo odnosi će se, kako je pogodno, konsultirati i surađivati u pogledu podsticanja primjerenih, ravnopravnih i humanih uvjeta u vezi sa međunarodnom migracijom radnika i članova njihovih obitelji.
2. S tim u vezi, dužna pažnja neće biti posvećena samo potrebama rada i resursima, nego i socijalnim, ekonomskim, kulturnim i ostalim potrebama radnika migranata i članova njihovih obitelji koji su u to uključeni.

Član 65.

1. Države članice imat će odgovarajuće službe koje će se baviti pitanjima koja se odnose na međunarodnu migraciju radnika i članova njihovih obitelji. Njihove funkcije će, *inter alia*, uključivati:
  - (a) Utvrđivanje i provođenje politike koja se odnosi na takvu migraciju;
  - (b) Razmjenu informacija, konsultacija i suradnje sa nadležnim organima vlasti drugih država članica koje su uključene u takvu migraciju;
  - (c) Pružanje odgovarajućih informacija, posebno poslodavcima, radnicima i njihovim organizacijama, o politici, zakonima i propisima koji se odnose

na migraciju i zapošljavanje, o sporazumima zaključenim sa drugim državama po pitanju migracije kao i o ostalim relevantnim pitanjima;

- (d) Pružanje informacija i odgovarajuću pomoć radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji po pitanju potrebnih dozvola i formalnosti i aranžmana koji se tiču odlaska, putovanja, dolaska, boravka, plaćenih aktivnosti, izlaska i povratka, kao i uvjeta za rad i život u državi zaposlenja i o carinama, valuti, porezu i ostalim relevantnim zakonima i propisima.
2. Države članice će, prema potrebi, omogućiti odgovarajuće konzularne i druge usluge koje su potrebne radi zadovoljavanja društvenih, kulturnih i ostalih potreba radnika migranata i članova njihovih obitelji.

Član 66.

1. Pod rezervom stava 2. ovog člana, pravo za poduzimanje aktivnosti za angažovanje radnika radi zapošljavanja u drugoj državi bit će ograničeno na:
  - (a) Javne službe ili tijela države u kojoj se takve aktivnosti provode;
  - (b) Javne službe ili tijela države zaposlenja na osnovu sporazuma između država koje su u pitanju;
  - (c) Tijelo ustanovljeno na osnovu bilateralnog ili multilateralnog sporazuma.
3. Pod rezervom bilo kojeg odobrenja, saglasnosti i nadzora od strane javnog organa vlasti država članica na koje se ovo odnosi, agencije, potencijalni poslodavci ili osobe koje rade u njihovo ime mogu također u skladu sa zakonodavstvom i praksom ovih država da dobiju ovlaštenja za poduzimanje spomenutih aktivnosti.

Član 67.

1. Države članice koje u u pitanju će prema potrebi surađivati po pitanju usvajanja mjera koje se tiču povratka u skladu sa propisima radnika migranata i članova njihovih obitelji u državu porijekla kada se odluče na povratak ili kada njihova dozvola za boravak ili rad istekne, ili kad se u državi zaposlenja nađu u neregularnom statusu.
2. Što se tiče radnika migranata i članova njihovih obitelji koji imaju regularan status, države članice koje su u pitanju će surađivati, prema potrebi, pod uvjetima dogovorenim od strane ovih država, u pogledu podsticanja adekvatnih ekonomskih uvjeta za njihovo ponovno naseljavanje i pomoći oko njihove trajne društvene i kulturne reintegracije u državi porijekla.

Član 68.

1. Države članice, uključujući i države tranzita, će surađivati u pogledu sprječavanja i otklanjanja nezakonitih ili potajnih kretanja i zapošljavanja radnika migranata koji nemaju regularan status. Mjere koje će se u tom cilju poduzeti u okviru jurisdikcije svake od država na koju se ovo odnosi će uključivati:
  - (a) Odgovarajuće mjere protiv širenja dezinformacija koje se odnose na emigraciju i imigraciju;
  - (b) Mjere radi otkrivanja i iskorjenjivanja ilegalnih ili tajnih kretanja radnika migranata i članova njihovih obitelji i radi uvođenja djelotvornih sankcija

protiv osoba, grupa ili organizacija koje organiziraju, obavljaju ili pomažu u organiziranju ili obavljanju takvih kretanja;

- (c) Mjere za uvođenje djelotvornih sankcija protiv osoba, grupa ili organizaciju koje koriste silu, prijetnje ili zastrašivanje protiv radnika migranata ili članova njihovih obitelji koji imaju neregularan status.
2. Države zaposlenja će poduzeti adekvatne i efikasne mjere kako bi ukinule zapošljavanje na njihovoj teritoriji radnika migranata koji nemaju regularan status, uključujući, kad god je pogodno, sankcije protiv poslodavaca takvih radnika. Prava radnika migranata *vis-a-vis* njihovog poslodavca koja proizilaze po osnovu zapošljavanja neće biti ugrožena ovim mjerama.

Član 69.

1. Države članice kad se na njihovoj teritoriji nađu radnici migranti i članovi njihovih obitelji koji nemaju regularan status, poduzet će odgovarajuće mjere kako takva situacije ne bi potrajala.
2. Kad god države članice na koje se ovo odnosi razmatraju mogućnost reguliranja položaja takvih osoba u skladu sa važećim zakonodavstvom i bilateralnim i multilateralnim sporazumima, u obzir će uzeti odgovarajuće okolnosti njihovog ulaska, dužinu boravka u državama zaposlenja kao i ostale relevantne razloge, posebno one koji se odnose na status njihovih obitelji.

Član 70.

Države članice će poduzeti mjere koje neće biti ništa manje povoljne od onih koje se primjenjuju na njihove državljane kako bi se osiguralo da su radni i životni uvjeti radnika migranata i članova njihovih obitelji koji imaju regularan status u saglasnosti sa standardima primjerenosti, sigurnosti, zdravlja i principima ljudskog dostojanstva.

Član 71.

1. Države članice će, kad god je potrebno, pružiti pomoć pri vraćanju tijela umrlih radnika migranata i članova njihovih obitelji u državu porijekla.
2. Po pitanju davanja odštete u vezi sa smrću radnika migranta ili članova njegove ili njene obitelji, države članice će, prema potrebi, osigurati pomoć osobama na koje se to odnosi u cilju neodložnog rješavanja takvih pitanja. Ova pitanja će biti riješena na osnovu pozitivnog nacionalnog zakonodavstva u skladu sa odredbama ove konvencije, kao i svih relevantnih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma.

DIO VII PRIMJENA KONVENCIJE

Član 72.

- 1.
- (a) U svrhu praćenja primjene ove konvencije bit će ustanovljen Komitet za zaštitu prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: "Komitet"),
- (b) Komitet će u vrijeme stupanja na snagu ove konvencije brojati deset članova, a nakon stupanja na snagu za četrdeset prvu državu članicu brojati

- će četrnaest eksperata visokih moralnih kvaliteta, nepristrasnih i sa priznatom stručnošću u oblasti koju pokriva ova konvencija.
2.
    - (a) Članovi Komiteta birat će se tajnim glasanjem od strane država članica sa liste osoba nominiranih od strane država članica, pri čemu će se uzeti u obzir ravnomyerna geografska zastupljenost, uključujući kako države porijekla tako i države zaposlenja, kao i predstavljenost glavnih pravnih sistema. Svaka država članica može nominirati po jednu osobu od svojih državljana.
    - (b) Članovi će biti birani i djelovati u ličnom svojstvu.
  3. Prvi izbori će se održati ne kasnije od šest mjeseci od datum stupanja na snagu ove konvencije, a naredni izbori će se održavati svake druge godine. Najmanje četiri mjeseca prije datuma održavanja svakih izbora, Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će uputiti pismo svim državama članicama pozivajući ih da u roku od dva mjeseca podnesu svoje nominacije. Generalni sekretar će pripremiti abecednu listu svih tako nominiranih osoba, naznačavajući države članice koje su ih nominirale, i podnijet će je državama članicama najkraće mjesec dana prije datuma održavanja odgovarajućih izbora, zajedno sa biografijama tako nominiranih.
  4. Izbor članova Komiteta bit će održan na sastanku država članica, koji će u sjedištu Ujedinjenih naroda sazvati Generalni sekretar. Na tom sastanku, gdje će kvorum činiti dvije trećine država članica, osobe koje će biti izabrane u Komitet će biti oni kandidati koji dobiju najveći broj glasova i apsolutnu većinu glasova država članica koje su prisutne i koje glasaju.
  5.
    - (a) Članovi Komiteta obavljat će tu dužnost četiri godine. Međutim, trajanje mandata petorice članova izabranih na prvim izborima ističe krajem druge godine; odmah nakon prvih izbora, imena ovih pet članova će biti odabrana žrijebanjem od strane predsjedavajućeg sastanka država članica.
    - (b) Izbor četiri dodatna člana Komiteta će se održati u skladu sa odredbama stava 2., 3. i 4 ovog člana, nakon što Konvencija za četrdeset prvu državu članicu stupi na snagu. Trajanje mandata dva dodatna člana izabrana tom prilikom će isteći krajem druge godine; imena ovih članova će žrijebanjem odabrati predsjedavajući sastanka država članica.
    - (c) Članovi Komiteta mogu biti ponovo izabrani ukoliko su ponovo predloženi.
  6. Ukoliko član Komiteta umre, podnese ostavku ili izjavi da iz bilo kojeg drugog razloga ne može nastaviti sa obavljanjem dužnosti u Komitetu, za preostali dio njegovog mandata, država članica koja je nominirala tog eksperta imenovat će drugog eksperta iz reda svojih državljana. Novo imenovanje podliježe potvrđi Komiteta.
  7. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će osigurati potrebno osoblje i uslove za efikasan rad Komiteta.
  8. Članovi Komiteta će primati naknadu od Ujedinjenih naroda pod uvjetima koje odredi Generalna skupština.

9. Članovi Komiteta će imati pravo na pogodnosti, privilegije i imunitete eksperata u misiji Ujedinjenih naroda, kako je utvrđeno u odgovarajućim dijelovima Konvencije o privilegijama i imunitetima Ujedinjenih naroda.

Član 73.

1. Države članice preuzimaju obavezu da Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda podnesu izvještaj o zakonodavnim, sudskim, administrativnim i drugim mjerama koje su poduzele u vezi sa provođenjem odredbi ove konvencije, koje će razmotriti Komitet:
  - (a) U vremenu od jedne godine nakon stupanja na snagu Konvencije za zemlju članicu na koju se ovo odnosi;
  - (b) Zatim svakih pet godina i kad god Komitet to zahtijeva.
2. Izvještaji pripremljeni po ovom članu će također ukazivati na činjenice i teškoće, ako ih ima, koje utiču na provođenje Konvencije i sadržavat će informacije o karakteristikama migracionih tokova u koje je država članica na koju se to odnosi uključena.
3. Komitet će odlučiti o svim daljnjim smjernicama koje se primjenjuju na sadržaj ovih izvještaja.
4. Države članice će učiniti svoje izvještaje široko dostupnim javnosti.

Član 74.

1. Komitet će proučiti izvještaje podnesene od svake države članice i bude li to smatrao potrebnim poslati komentare državi članici koja je u pitanju. Ova država članica može podnijeti Komitetu opažanja o svakoj primjedbi Komiteta u skladu sa ovim članom. U vezi sa razmatranjem ovih izvještaja Komitet može zahtijevati dodatne informacije od država članica.
2. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će pravovremeno, a prije otvaranja svakog redovnog zasjedanja Komiteta poslati direktoru međunarodnog ureda rada primjerak izvještaja koje su podnijele države članice na koje se ovo odnosi, kao i informacije koje se tiču razmatranja ovih izvještaja u namjeri da omogući Uredu da pomaže Komitetu ekspertskim znanjem koje Ured može osigurati po pitanju problema kojim se bavi Konvencija, a koje spadaju u nadležnost Međunarodne organizacije rada. Komitet će razmotriti te komentare i materijale koje je Ured dao.
3. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda također može, nakon konsultacija sa Komitetom, poslati drugim specijaliziranim agencijama kao i međuvladinim organizacijama primjerke onih dijelova izvještaja koji su u njihovoj nadležnosti.
4. Komitet može pozvati specijalizirane agencije i organe Ujedinjenih naroda, kao i međuvladine organizacije i ostala zainteresirana tijela da podnesu na razmatranje Komitetu pisane informacije o problemima kojima se bavi ova konvencija, a koje spadaju u domen njihovih aktivnosti.
5. Međunarodni ured rada bit će pozvan od strane Komiteta da odredi predstavnike koji će na sjednicama Komiteta učestvovati u svojstvu konsultanata.
6. Komitet može pozvati predstavnike ostalih specijaliziranih agencija i organa Ujedinjenih naroda, kao i međuvladine organizacije, da prisustvuju i učestvuju u

- radu njegovih sjednica kad god se razmatraju pitanja iz domena njihovih nadležnosti.
7. Komitet će Generalnoj skupštini Ujedinjenih naroda podnositi godišnji izvještaj o provođenju ove konvencije, koji će sadržavati njegova vlastiti razmatranja i preporuke, posebno zasnovane na proučavanju izvještaja i svim opažanjima prezentiranim od strane država članica.
  8. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će dostaviti godišnje izvještaje Komiteta državama članicama ove konvencije, Ekonomskom i socijalnom savjetu, Komisiji Ujedinjenih naroda za ljudska prava, generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada i ostalim relevantnim organizacijama.

Član 75.

1. Komitet će usvojiti svoj vlastiti poslovnik.
2. Komitet će izabrati svoje zvaničnike za period od dvije godine.
3. Komitet će se, po pravilu, sastajati jedanput godišnje.
4. Sjedinice Komiteta će se uobičajeno održavati u sjedištu Ujedinjenih naroda.

Član 76.

1. Prema ovom članu, država članica ove konvencije može u svako doba izjaviti da prihvata nadležnost Komiteta da primi i razmatra prijave da jedna država članica tvrdi da druga država članica ne ispunjava svoje obaveze u skladu sa ovom konvencijom. Prema ovom članu prijave mogu biti primljene i razmatrane samo ako su podnesene od strane države članice koja je izjavila da i sama prihvata nadležnost Komiteta u odnosu na sebe. Komitet neće prihvatiti nijednu prijavu od države članice ako nije dala takvu izjavu. Prijave koje su primljene u skladu sa ovim članom bit će razmatrane po sljedećoj proceduri:
  - (a) Ako država članica ove konvencije smatra da druga država članica ne ispunjava obaveze prema ovoj konvenciji, ona također može pismenim putem skrenuti pažnju na to pitanje toj državi članici. Država članica može također o tom pitanju obavjestiti Komitet. Država članica primalac će u roku od tri mjeseca po prijemu prijave uputiti državi koja je poslala prijavu objašnjenje ili bilo koju drugu pismenu izjavu kojom objašnjava pitanje koje treba da uključi, u mjeri u kojoj je moguće, i prihvatljivu informaciju o domaćim procedurama i pravnim lijekovima poduzetim, koji su bili ili mogu biti poduzeti u vezi s tim slučajem;
  - (b) Ako problem nije riješen na zadovoljstvo obje države članice na koje se ovo odnosi, u roku od šest mjeseci od prijema prve prijave od strane države primaoca, bilo koja od ovih država imat će pravo da predmet upute Komitetu, obraćanjem Komitetu i drugoj državi;
  - (c) Komitet će predmet koji mu je upućen uzeti u postupak tek nakon što se ustanovi da su sva domaća pravna sredstva bila upotrijebljena i iscrpljena u rješavanju tog predmeta, a u skladu sa opće priznatim principima međunarodnog prava. Ovo neće biti slučaj tamo gdje je po mišljenju Komiteta primjena ovakvih pravnih sredstava bezrazložno prolongirana;
  - (d) Ovisno o odredbama alineje (c) ovog stava Komitet će svoje usluge dobre volje staviti na raspolaganje državama članicama na koje se ovo odnosi u

pogledu rješavanja predmeta na prijateljski način i na osnovu uvažavanja obaveza utvrđenih ovom konvencijom;

- (e) Komitet će razmatrati prijave po ovom članu na zatvorenim sjednicama;
- (f) Po pitanju svake prijave upućene na njega u skladu sa alinejom (b) ovog stava, Komitet može pozvati države članice na koje se ovo odnosi, o čemu je riječ u aliniji (b), da prilože bilo koje relevantne informacije;
- (g) Države članice na koje se ovo odnosi, o kojima je riječ u aliniji (b) ovog stava, imat će pravo da u vrijeme kada ovaj predmet bude razmatran od strane Komiteta budu predstavljene i da podnesu priloge u usmenoj i/ili pismenoj formi;
- (h) Komitet će u roku od dvanaest mjeseci od prijema saopćenja prema aliniji (b) ovog stava, podnijeti izvještaj, kako slijedi:
  - i) Ako se postigne rješenje u okviru uvjeta alineje (d) ovog stava Komitet će svoj izvještaj ograničiti na kratko saopćenje o činjenicama i o postignutom rješenju;
  - ii) Ukoliko se ne postigne rješenje u okviru uvjeta iz alineje (d) ovog stava, Komitet će u svom izvještaju dati relevantne činjenice koje se odnose na pitanje između država članica na koje se ovo odnosi. Uz izvještaj će se dodati pisani prilozi kao i zapisnik usmenih izlaganja država članica na koje se ovo odnosi. Komitet može također da saopći samo državama članicama na koje se ovo odnosi svako svoje stanovište za koje smatra da je u vezi sa problemom koji je među njima.

U svakom slučaju, izvještaj će biti poslat državama na koje se ovo odnosi.

2. Odredbe ovog člana će stupiti na snagu kada deset država članice ove konvencije daju izjavu u skladu sa članom 1. ove konvencije. Takve izjave će biti pohranjene od strane država članica kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda, koji će nakon toga poslati kopije ostalim državama članicama. Izjava može u bilo koje vrijeme biti povučena uz obavještenje Generalnom sekretaru. Takvo povlačenje neće biti na štetu bilo kog pitanja koje je predmet već upućene prijave na osnovu ovog člana. Nijedna sljedeća prijava niti od jedne države članice neće biti primljena u skladu sa ovim članom nakon obavještenja Generalnom sekretaru da će prijava biti povučena, ukoliko država članica nije uputila novu prijavu.

Član 77.

1. Država članica ove konvencije prema ovom članu može u svako doba izjaviti da priznaje nadležnost Komiteta da prima i razmatra prijave koje mu upute pojedinci ili neko u njihovo ime, koji podliježu njenoj jurisdikciji i koji tvrde da su njihova individualna prava ustanovljena ovom konvencijom kršena od strane te države članice. Komitet neće primati nikakve prijave ukoliko država članica nije dala takvu izjavu.
2. Komitet će smatrati neprihvatljivom svaku prijavu podnesenu na osnovu ovog člana koja je anonimna ili prijavu za koju smatra da je zloupotreba prava podnošenja takvih prijava ili koja je inkompatibilna sa odredbama ove konvencije.

3. Komitet neće razmatrati ni jednu prijavu od pojedinca podnesenu na osnovu ovog člana ukoliko nije utvrdio:
  - (a) Da isto pitanje nije bilo niti je predmet nekog drugog međunarodnog istražnog postupka ili rješavanja;
  - (b) Da je pojedinac iscrpio sve raspoložive domaće pravne lijekove; ovo neće biti pravilo kada je, po mišljenju Komiteta, primjena ovih pravnih lijekova bezrazložno produžena ili je malo vjerovatno da će stvarno pomoći tom pojedincu.
4. Pod rezervom odredbi stava 2. ovog člana Komitet će svaku prijavu podnesenu u skladu sa ovim članom uputiti državi članici ove konvencije koja je dala izjavu prema stavu 1. i koja je optužena da krši bilo koju odredbu Konvencije. Država primalac će u roku od šest mjeseci podnijeti Komitetu objašnjenja ili izjave u pisanoj formi pojašnjavajući pitanja i pravne lijekove, ako ih ima, koji bi ta država mogla poduzeti.
5. Komitet će na osnovu ovog člana razmotriti prijave koje je dobio u vezi sa ovim članom u svjetlu svih informacija koje mu je na raspolaganje stavio pojedinac, ili neko u njegovo ime ili država članica na koju se to odnosi.
6. Komitet će prijave podnesene na osnovu ovog člana razmatrati na zatvorenim sjednicama.
7. Komitet će svoja gledišta uputiti državi članici na koju se to odnosi kao i pojedincu.
8. Odredbe ovog člana će stupiti na snagu kada deset država članica ove konvencije daju izjave u skladu sa stavom 1. ovog člana. Takve izjave će države članice pohraniti kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda, koji će nakon toga kopije poslati ostalim državama članicama. Izjava može biti povučena u svako doba obavještenjem poslatim Generalnom sekretaru. Takvo povlačenje neće biti od štete ni po jedno pitanje koje je u skladu sa ovim članom predmet već poslatog saopćenja; neće se primati ni jedna prijava od strane pojedinca ili u njegovo ime u skladu sa ovim članom nakon što Generalni sekretar primi obavijest o povlačenju deklaracije, ukoliko država članica ne bi dala novu izjavu.

Član 78.

Odredbe člana 76. ove konvencije primjenjivat će se bez štete po bilo koju od procedura za rješavanje sporova ili žalbi u oblasti koje pokriva ova konvencija, koje su utvrđene baznim instrumentima ili u konvencijama usvojenim od strane Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija i neće sprječavati države članice da prihvate bilo koju proceduru za rješavanje spora u skladu sa međunarodnim sporazumima koji su na snazi između njih.

DIO VIII OPĆE ODREDBE

Član 79.

Ni jedna odredba ove konvencije neće uticati na pravo svake države članice na utvrđivanje kriterija za prijem radnika migranata i članova njihovih obitelji. U vezi sa ostalim pitanjima koja se odnose na njihov pravni status i tretman radnika migranata i

članova njihovih obitelji, države članice će poštovati ograničenja utvrđena u ovoj konvenciji.

Član 80.

Ni jedna odredba ove konvencije neće se tumačiti u suprotnosti sa odredbama Povelje Ujedinjenih naroda i ustava specijaliziranih agencija kojima su utvrđene odgovarajuće odgovornosti raznih organa Ujedinjenih naroda i specijaliziranih agencija u vezi sa pitanjima iz ove konvencije.

Član 81.

1. Ni jedna odredba ove konvencije neće uticati na povoljnija prava ili slobode koje se daju radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji na osnovu:
  - (a) Zakona ili prakse države članice; ili
  - (b) Bilo kojeg bilateralnog ili multilateralnog ugovora koji je na snazi za državu članicu koja je u pitanju.
2. Ni jedna odredba ove konvencije neće se tumačiti tako da podrazumijeva da bilo koja država, grupa ili osoba može imati pravo uključivanja u bilo koju aktivnost ili da može izvršiti bilo koju radnju koja bi bila na štetu prava utvrđenih ovom konvencijom.

Član 82.

Prava radnika migranata i članova njihovih obitelji utvrđena ovom konvencijom ne mogu biti povučena. Neće biti dozvoljeno bilo kakvo vršenje pritiska na radnike migrante i članove njihovih obitelji u cilju njihovog odricanja ili odstupanja od bilo kojeg od navedenih prava. Prava utvrđena ovom konvencijom neće moći biti umanjena ugovorom. Države članice će poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale poštovanje ovih principa.

Član 83.

Svaka država članice ove konvencije će:

- (a) osigurati da svaka osoba čija su prava i slobode priznati ovom konvencijom povrijeđena ima efikasan pravni lijek, pa i u slučaju kada je to kršenje počinjeno od strane osoba u vršenju službene družnosti;
- (b) osigurati da zahtjev bilo kojih od osoba koje zatraže takav pravni lijek bude razmotren i da o njemu odluče nadležni sudski, upravni ili zakonodavni organi, ili bilo koji drugi nadležni organ uspostavljen na osnovu pravnog sistema te države, kao i da se uspostavi mogućnost pravnog lijeka;
- (c) osigurati da nadležni organi provedu takve pravne lijekove kada se odluke donesu.

Član 84.

Svaka država članica prihvata da donese zakonske i druge mjere koje su potrebne za provođenje odredbi ove konvencije.

DIO IX

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 85.

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda određen je za deponitara ove konvencije.

Član 86.

1. Ova konvencija je otvorena za potpis svim državama. Ona podliježe ratifikaciji.
2. Ova konvencija je otvorena za pristupanje svakoj državi.
3. Instrumenti o ratifikaciji ili pristupanju bit će pohranjeni kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Član 87.

1. Ova konvencija će stupiti na snagu prvog dana onog mjeseca koji uslijedi nakon perioda od tri mjeseca poslije datuma deponiranja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.
2. Za svaku državu koja ratificira ili pristupi ovoj konvenciji poslije njenog stupanja na snagu, ova konvencija će stupiti na snagu prvog dana onog mjeseca koji uslijedi nakon perioda od tri mjeseca poslije datuma deponiranja njenog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 88.

Država koja ratificira ili pristupa ovoj konvenciji ne može isključiti primjenu bilo kojeg njenog dijela, ili, bez štete po član 3. isključiti iz njene primjene bilo koju posebnu kategoriju radnika migranata.

Član 89.

1. Bilo koja država članica može otkazati ovu konvenciju, ne ranije od pet godina nakon što je ova konvencija stupila na snagu za tu državu, na osnovu pismenog obavještenja upućenog Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
2. Ovakav otkaz će stupiti na snagu prvog dana onog mjeseca koji uslijedi nakon isteka perioda od dvanaest mjeseci poslije datuma kada je Generalni sekretar Ujedinjenih naroda primio to obavještenje.
3. Ovakav otkaz ne oslobađa državu članicu njenih obaveze iz ove konvencije u pogledu bilo kojeg činjenja ili propuštanja činjenja koji se desi prije datuma kad otkaz stupi na snagu, niti će otkaz biti štetan na bilo koji način na nastavljanje razmatranja bilo kojeg pitanja koje je podnijeto od strane Komiteta prije datuma kada je otkaz stupio na snagu.
4. Poslije datuma na koji je otkaz neke države članice stupio na snagu, Komitet neće započinjati razmatranje bilo kojeg novog pitanja koje se odnosi na tu državu.

Član 90.

1. Nakon pet godina od stupanja na snagu Konvencije zahtjev za reviziju Konvencije može biti uloženi u bilo koje vrijeme od strane bilo koje države članice putem pismenog saopćenja upućenog Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda. Generalni sekretar će potom obavijestiti države članice o svim predloženim izmjenama uz zahtjev da ga obavijeste da li su za državanje

- konferencije država članice u cilju razmatranja i glasanja o tim prijedlozima. U slučaju da u periodu od četiri mjeseca od dana kada je upućeno to obavještenje najmanje jedna trećina država članica bude za održavanje takve konferencije, Generalni sekretar će sazvati konferenciju pod okriljem Ujedinjenih naroda. Bilo koja izmjena koju usvoji većina država članica koje su prisutne i koje glasaju biće podnesene Generalnoj skupštini na odobrenje.
2. Izmjene će stupiti na snagu kada ih odobri Generalna skupština Ujedinjenih naroda i prihvati dvotrećinska većina država članica u skladu sa svojim ustavnim postupcima.
  3. Kada izmjene stupe na snagu one će obavezivati države članice koje su ih prihvatile, a ostale države članice biće i dalje obavezne po osnovu odredbi ove konvencije i ranijih izmjena koje su one prihvatile.

Član 91.

1. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će primiti i dostaviti svim državama tekst rezervi koje su izrazile države prilikom potpisa, ratifikacije ili pristupanja.
2. Rezerva koja nije u skladu sa ciljem i svrhom ove konvencije neće biti dozvoljena.
3. Rezerve se mogu povući u bilo koje vrijeme putem obavještenja u tom cilju upućenog Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, koji će potom o tome izvijestiti sve države. Takvo obavještenje ima dejstvo od dana prijema.

Član 92.

1. Bilo koji spor između dvije ili više država članica u vezi sa tumačenjem ili primjenom ove konvencije koji se ne riješi putem pregovora bit će, na zahtjev jedne od njih, podnesen na arbitražu. Ukoliko se u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za arbitražu članice ne mogu složiti o organiziranju arbitraže, bilo koja od članica može podnijeti spor Međunarodnom sudu pravde na osnovu zahtjeva koji je u saglasnosti sa Statutom Suda.
2. Svaka država članica može u vrijeme potpisa ili ratifikacije ove konvencije ili pristupanja istoj izjaviti da se ne smatra obavezanom stavom 1. ovog člana. Druge države članice neće biti obavezane po tom stavu u odnosu na bilo koju državu članicu koja je dala takvu izjavu.
3. Svaka država članica koja je dala izjavu u skladu sa stavom 2. ovog člana može u bilo koje vrijeme povući tu izjavu obavještenjem Generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.

Član 93.

1. Ova konvencija čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom podjednako vjerodostojni, bit će pohranjena kod Generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.
2. Generalni sekretar Ujedinjenih naroda će dostaviti ovjerene primjerke ove konvencije svim državama.

U potvrdu čega su dolje potpisani opunomoćenici, propisno ovlašćeni od strane svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.